

Womhaj Bóh!

Czísło 24.
16. junija.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šmoleriez knihičiszczerńi w Budyščinje a šu tam dostać ša šchwórtlětnu pšjedplatu 40 np.

2. njedzela po šwjatej Trojizy.

Łuf. 14, 16—24.

„Bóježe, pšchetož wšchitko je hotowe!“ tak luby Šnjes naš w našim seženju k šebi woła i lubošnym napominanjom a i krašnym šlubjenjom, tak naš nawabi, jeho dla wšchitko, šchtož na šemi je, rad woštajicž a šo jeno k njemu, temu jenicžkemu Šnjejeje a šbóžnikaj, džeržecž. Šo bychmy wšchak my šwojeho Boha tak lubo měli, kaž wón naš lubuje; šo bychmy šo tak rad wot njeho wob-daricž dali, kaž wón nam dari! Šo bychmy tak czěrjeni byli, Bóže džecžatštwó dobyć, kaž je wulka wěczna šmil-noseč jeho czěrila, šwojeho jenicžkeho narodženeho špna naš dla do šwěta pošlacž, tež nam by placžiko to šłowo: Šbóžny je tón, kiž kšlěb je w Bóžim kraleštwje!

Wulku wjecžet je Bóh nam wuhotował, tón bohaty Šnjes njebies a jemje wot kotrehož wšchitkón dobry dar a wšchitkón dokonjany dar dele pšchidžje, chze naš našpjećič i pošnosježu šwojeje bójjkeje hnady. Ššmilny Bóh, kiž nochze, šo by šchto šhrejbnj byl, ale šo bychmy wšchitzy wěczne žiwjenje měli, chze naš k šebi czahnyć, šo bychmy pšches jeho dobrotu pošbėhnjeni byli k šbóžnosći wšwolonych džecžki Bóžich. Tón wšchehomóžny štworicžel wšchego teho, šchtož je žive, kiž je tež naš po šwojim šnamjenju czinił, wotewri durje šwojeho njebieskeho kraleštwja, šo bychy nits šaschli wšchitzy, kottij šu jeho naroda. Tón wěrnny mił-šecžny Šnjes, kiž je šam žadanje po Bóhu, po žiwym Bóhu do naškeje duške płodžil, poškaže nam šwoje pucže

a nawuczi naš šwoje šchecžki, šo bychmy wotšchewjenje a wšchego došej namakali.

Bóježe, pšchetož wšchitko je hotowe! Tajki kšlěb, kotryž móže tebi a žyłemu šwětej žiwjenje dacz, pšchidžje i njebies dele, šchtož šo teje wody napije, kotryž Šnjes nam dawa, jeno tajkemu šo wěcznje picž nješechze. A hlaj, Bóh tón Šnjes w šwojej lubošeci a šwěrnošeci je žyłemu šwětej, kiž po nim šdychuje, wšchėm štworjenjam, kotrež šobu štonaju a šo tyšha, tajku wulku a krašnu wjecžet pšchihotował. Wytaj jeno i pilnošcy towaštwó twojeho Šnješa a šbóžnika, wón tebe dowjedže do wulkeje šale, hđež budže jeho hošecžina džeržima, bliđa šu hižo šestajene, jėdž šo přjódtkladže, ty trjebaš jeno pšchicž, šo šyduyć, jėcž, picž a šo wješelicž. Pošarmo wšcho doštanjeich, pošarmo twój Bóh wšcho wudželuje. Wón tež njehlada, jako człowjekójo czinja, na paršchonu, hacž by šhudy a hujeny, šhorn a šłaby, njehlada na draštu, i kotrež šy wodžety, pój jeno, kaž pšchidžjeich, šy jemu špodobny. Czim rucžišcho czim hlódnischa je twója dušha po tutej wulkej wjecžeri, czim bóle šo šwojemu Bóhu lubiš. Tudy móžeš bracz a jėcž tak dołho hacž chzeš a tak wjele hacž chzeš; tudy njetrebaš lutowacz abo nusu czėrpicž, dofelž šnano mēniš, šo došej njewoštanje ša druhich. Czim wjazy jich na tutej hošecžinje džel bjerje, czim wjazy kóždy doštanje, czim bóle budže pošohnowany. Hacž runje hošecžo wot ranja a wot wjecžora, pšchezo tola rėta: Še hišecže rum tudy.

Šdže pał tu na šwěcže je nam tajka wjecžet pšchi-

hotowana? Niz jeno w Bozim hwojatym wotkasanju, hdžež so s czelom Jesufa Chrystusa nashycimy a s jeho hwojatej krowju napojimy, ně, hdyžkuliz tež tudy w lubym Bozim domje hwojaty ewangelij hlyšichich a so czi Chrystusowa lubošć a hwojateho Ducha móž wobhweđeži, hlaj, to je wjeczež, na kotruž tebe ton knjes pscheprošy, tu woptawašch bohatsu hnadu hwojeho Boha. Hdžž w lubej bibliji cžitašch a tam trošcht a mēr, sbožo a žohnowanje namakafsch, hlaj, Bóh je czi blifko a hjewi czi bohatsstwo hwojeje krašnosće. Hdžž so w hwojej komorzy na hwojimaj kolenomaj klecžo s Bohom w modlitwje bēdžisch a ty budžesch cžicheje myšle temu, kotruž czi pomha, ty hšonisch tu lubošć hwojeho njebjeskeho Wótza, kiž tvoje wolauje bjes wušklyščenja njewostaji, hlaj, dha hšy hižo s hofščom na hnadnym blidže w Bozim kralesstwje, dha wšcho dostanješch, ščtož potrebasch, šprawnu pokutu, wěstu wěru, dobre hweđomnje, nowu wutrobu, džeczaze smyšlenje a wěczue žiwjenje, dha jo pošnajesch: Ja hšym wot hrěchow wuczíščenju a i Bohom wujednany. Dobry pastyr paše mje na selenej licy a wjedže mje k czerstwěj wodže. Wón pschihotuje pschede mnu blido pscheczíwo mojim njeypschečelam; wón žalbuje moju hłowu s wolijom a nalije mi polne. O, šbóžni šu, kotřž šu k kwašnej wjeczeri teho hehnjecza powolani.

Šamjen.

Puczowanje po Bozim pišmje

abo

šajle myšle nadendžsch, Bože šlowo cžitajo.

Podawa hšerny cžitac „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Wóššahowe, 22. a 23. šlaw.

(Potracžowanje.)

II. Ščtučka 20—24. Šo tak hšórkim wušpytowanju namaka Abraham mēr a pokoj w cžičim a mērnyim žiwjenju w Bersabje. Powjescž, šo šu šo krejni w Mesopotamiskej pschisporjeli, hšwěheli jeho a wubudži w nim myšl, šo mohł tam po mandželstu ša Šsaaka pošlacz.

A šta šo potom, jako hšórkó špytowany Abraham trochu wudžany a w hwojej wutrobje šo špokoji a s nowa rošwěheli, šo bu jemu powjedžene: Šhaj, Wílka, šawostajena džowka twojeho w Urje Šchaldejškim šemrjeteho bratra Šarana je tež džeczí poro- džila twojemu bratřej Mahorej, jeje mandželstenu, mjenujžy Uza, přenjeho narodženeho, a Wuša, jeho bratra, a Šemuela, wótza šyrifšich a armeniščich narodow, a Šhejeda, wótza džěla Šchaldejščich narodow, a Šajona a Šildaša a Šedlapha a Bethuela.

Bethuel paš plodžesch Nebektu. Tych wóšjom porodži Wílka, Mahorowa mandželška, Mahorej, Abrahamowemu bratřej.

A jeho pschiložniža, kotřěž Šehuma rěčachu, tež porodži, mjenujžy Šhebanu, Šahama, Šhahaha a Maachu.

Wot 21. ščtučki šem podawa šo nam Wóššahowa rošprawa, s kotřěž čže nam powjescž s Šarana roššajničž a dospolničž. Tuta rošprawa pošasa nam: 1. šo je Bóh, hdyž bē Šsaaka ša wopor šahudžil, dal njewjestu ša njeho narodžičž a wotročž, 2., šo bē Mahor hačž dotal plódnijšči a s wjersčej hšwójbu požohnowanjšči, džžli jeho psches Šnjesa wušwoleny bratr Abraham, šo paš bē to jenož njedoštat po šdaczju, kotřž je šo s džěla wurunal psches Abrahamoweho šhyna wot džowti, kotřž je 12 wjetčhorw plodžil, s džěla psches Arahamoweho wnuka Šakuba, kotřž mēješche runje telko šhynow jako Mahor, 8 wot hwojeju mandželšteju a 4 wot hwojeju pschiložnižow.

23. šlaw.

Šak je Sarah wumrjela a šak šu ju šhowali.

I. Ščtučka 1—20. Hdžž bē Abraham dlějšči cžah s mandželstu a je šhynom w Bersabje šydlil, a hdyž bē Šsaak mješ tym wotročil, šo bē něškole muž, pschepšydlil šo Abraham šaho do Šebroma; móžno, šo bēchu Šilistijžy njepschečelizy smyšleni pscheczíwo njemu. Tudy w Šebromje wumrje Sarah w 127. lěcže hwojeho žiwjenja. Abraham wobžaruje ju po šwuczěnym wašchnju a šupi ša hwoju

hšwójbu dwoju jamu. Šethištemu mužej Šphronej šklyšchazu, ša pohrjebničšežo; tu šemrjetu šhowaju.

Abraham njecha tule jamu darjenu mēčž. Ššlubjenje, šo maja jeho potomnižy kraj wobhedžecz a šhajene Škananejške narody s kraja wučěričž, šejesche jemu pišed woczomaj; tute pohrjebničšežo, jeměžla ležomnoščž w kraju, kotraž bē jeho, mēješche byčž pomnik ša Abrahamowu wěru. Tež njeschasche wón ššawidži wot wobhde- rjow něšajki dar abo wječžue kubto šo na ničž šwjajacz; a ša šnamjo, šo šo to nišdy na nišdy njese štalo, powjeda šo nam tale ššawijna wobšchěrnje, podobnje jako we wažnej liščijnje.

Sarah bē što a šydom a dwazhčži lēt štara a wumrje w mēješce Arba, kotřž je Šebrom, w Škananejškim kraju.

Šo Lutheru je tež šerbška biblija hebrejške Škiriath-Arba pscheložila: město Arba. Luther je šlowo Arba mēš ja hebrejšku ličžbu ščthri a je mēnik, šo šo tu rěči wo ščtworym mēšče; teho dla praži: wyššote šlowne města bēchu w ššarštu wščitke Arba, t. r. do ščthryoch džělow džělene, jako Šon, Šerušalem, Šabylon atd. Teho dla je wón a po nim šerbška biblija tak pscheložila; tu paš mašch ššominacz na hšobra Arba, kotřž je město wutwarit.

Abraham žarowasche a wopłakowasche hwoju mandželstu. Wón je šo bjes dwěla dopomnik na jeje pocžinki, na pobožnoščž, na pscheczelníwu jednotu s nej po wščem žiwjenju, na jeje lubošne wašchnja, na jeje miščščž, cžesch a wutrobnu lubošć k mandželstenu.

Potom wón ššany wot hwojeho cžěla a podawšči šo pod mēščajške wrota porěča s Šetwornym džěčžim, še ššawami Šethiš- šteho luda, šotremuž město a wokolina ššajšesche; woni bēchu šo pod mēščajškim wrotami ššromadžili. Š nim rěčesche wón je ššwjatocznyim ššlowami pišed nahladnej ludowej ššromadžijny.

Ša ššym žušnit a podrožnit pola waš, teho dla nimam tu ššam žaneho wobhedžestwa. Dofelž paš mješ wami šydlu, móžu šo mēšče nadžecz, šo do mojeje prošwuy šwolicže: dajče mi namrěške pohrjebničšežo mješ wami, šo bych hwojeho mormeho pohrjebal, kotřž bšchče njepothowany pschede mnu tu leži a s kotřžmž njewēm šebi šaradžičž, hdže mohł jeho pošhwoacz.

(Potracžowanje.)

Dolh cžinicž.

Ššlawny jendželški předač Špurgeon powjeda, šak je k temu pschischoł dolh cžinicž a šak šu ša wščitke cžahy wot teho wu- hšojeny: „Šako bēch hšičže maty hólž, trejbach junu ššir ša moju tašlu. Dofelž bēch njerodny, šta šo mi, šo ššir šhuhich a wjazy namatačž njemóžach. Dofelž cžujach, šo bēch šebi ššwarje šššlužil, njewěričž šebi ššaršimaj hwoju nušu wuššoržičž. Ščto paš ššapoczječž? Do ššule dyrhach ššir ššobu pschijneščž. — Ša wo wššy ššlamy ššojach, w kotřžch ššara pschedawarča džěčžom druhdy hšajšči, wohrjechi, ššódke wězy atd. k pošdžišchemu ššaplačenju psche- wostaji a roššudžich šo, to tež juntróčž poššpaczž. Ššody džě bēchu blifko, potom mi hižo něčšto maty pjenjes dari a potom móžu mój dolh ššaplačičž, bjes teho šo byščhtaj to ššarškej psčtoj. Duž k nej bēžach a wuššohych šebi ššir a ššubich jej, šo šon ššoršy ššaplačju, dofelž šebi hačž dotal hšičže ničžo poščžil njebēch, wona rad a pscheczelnje moju prošwuy dopjelni. Wššepch wotšal bēžach. Ššle ššoršy ššapoczža mje dolh wot 10 np. cžičhečječž, ja mējach šše hšwěđomnje a njemóžach wjazy tajki wššepch byčž šož ššewal. Ššle na ššajle wašchnje mój nan tu wěž ššoni, njewēm. Wón mi kručže do hšwěđomnja rěčesche a roššajni mi, šak mohł ššonle přeni dolh wot 10 np. ššapoczatł byčž k dolhej wot wjele tšhaz pjenječtow; šak mohł po juntróčž nastupjěnym puczju dale krocžo šo cžičže iničičž a naščej hšwójbe k hantije byčž. Potom pošša mje do tamnych ššlamow, hdžž plakajo pschidžech a mój dolh ššaplačičž. Ššak pošloženy cžujach ššo něšto a šak kručže šebi pschedewšach, ženje w hšwojim žiwjenju wjazy dolha njecžinicž. Ššičže džensja mi mojeho nanowe ššlowa we wuššchomaj kručža, hdyž šebi na tamny cžah wročžo myšlu; wonc šu mje psched wjele njewšožom ššahowale.“

Šak něšotrehožkuliz je loško smyšlene dolh cžinjenje do hšubješstwa pschijnešto. Š matym došhom šu ššapoczeli, wulki je s teho narošit. Něšotreho paš loška myšl wabi. Pschedawarnje na wotplaczowanje, kotřž wošebje we wulšich mēštach nabešdžesch, šu s wulšim ššrachom. Šak wjele šo jich psches nje k ššupjenju wěžow ššawjedže, ša kotřž pjenjes nimaja. Woni šo lěpšich cžahow nadža, kotřž wjazy pjenjes pschijnešto, kotřž paš ženje

njepichiridu. Kak něfotre mandželstwo ho na tajse wopacžne nadžije safoži. W tajkich hwojbach je potom staročj wšchedny hofcž wot spocžatka. Kak wjele njesparnych nozow móhli febi mandželstwu salutowacž, hdy bychu khotniško wo dohč čimjenju myšlicž chzyl. — Wón pał je tež „duchowny dohč“; a my wšchitzy stejimy w Božich dohčnych knižach. Tež hrěchi male sapočnu a křehčije rostu. Shtbž je wot maldobocžje spucženy jo j wěrnoscžu khotnje njebracž, tež w starobje khar wostanje. S winu wodocžzene hwdědomnje je štajne njeměrne. Galle hdyž hmy njebjestemu Wbōtzej našču winu wufnali, pichidžemy k mērej. Wōn drje naž khowta ja našče hrěchi, ale hdyž my je iprawnej botocžju pšchidžemy, potom wufchmōrnje wōn wšchitkōn dohč Seuhā dla, kotryž je našč dohč, našču winu je hwojej krowu saplacžil.

K trošchtej czerpiaznyh.

Stōh: Kak krašne samōženje.

Šhto je tał štysku tebi
Bjesmerna wutroba?
So cži na lizu febi
Klob ryje judoba,
To hōluzo hščeže hwdēži,
Eso hwdēdy hōbala,
Ka kotrymž tamnym hwdēži
Tvoj Bōh cže šastara.

Mašč hnadnu khowtu huanu
Tu wutracž czerpjenja
A pšhecžela niz žanoh',
Kž cži je polōža,
Hdyž ničtō nje' na jemi,
Kž hlyh setrēwa,
Dha šhladuž horje rjeni,
Hdžez wšča bōl pšhestawa.

Hdyž starocž tebe cšičeži
A j tobu k španju dje,
Do hōdlob' španja hšičeži.
Wjaz' ktrēz jo pšchetorhnje,
A k temu lubnyh twojich
Tež hšičeže žel cži je,
Eso dowēč tom', kž hwojich
Tu wumōž samōže.

Tōn, kž te rōže pšichi
A lil'je wobleka,
Wē tež ščto tebe nšchi,
Wē twoje czerpjenja,
Wōn je tež tebi k radži,
Tvoj wumōžnik dže byčž,
Hdžez cži po hwojej hnadži,
Dacž nočny šahimčž.

Mašč ty pšichi nowym rowje,
Hdžez lubnyh dušchow stacž,
Hdžez twoja pomoz w šhowje
Pšče wšchōn cžah dyrbi špacž,
Mašč tudy štyske cžahy,
Eso šmēruj hšičež jaro
Tam horkach nam' tajč šahy
Tej' hnjereče rubještwa.

Hdžez ja hmy, wy byčž macze,
Tōn šbōžnik pšchwoła,
Wy pšchi mi namakacze,
Ščtož hwdēt wam njedawa.
Tam ho wšcho bēdne krašni,
Tam kuježi nješmjertnoščž,
Tam kraj ho šdala jabrit,
Tam kōnz ma sachodnoščž.

Šhto hšy tał štyska dušcha?
Ščto wōčfo hlyhujesh?
Esnadž je ta khowta kuschā,
So wšchom' štm' wučjetujesh,
Šsej pšchidžemj šmērowanje,
Wšchal Bōh cže šakita,
Esnadž bōrny šbōžne ranje
Ša tebe šahwita.

Gusta Hataš.

Wšelate i bliska a i dalota.

— Šandžemu hobotu wumrje njenadžizy wot Božeje rucžki šajaty knjes zyrkwinski wučerž Šanajch w Ketlicach, kž bē napšednit naščeho knješa Kozora, a kotryž bēšče w hwojej wopadže czerčženy a lubowany. Ketliczansta wōhāda i zyłej wutrobu wo njeho žaruje, kž bu jej wšaty po křōčlich lētach žohnowaneho štutlowanja. Šobotu rano wōn hšičeže šchulu dzeržese a popoštynju nahle wumrje. — Dofelž je Ketliczansta wōhāda wulka a dofelž ma tež zyrkwinski wučerž wulku zyrkwinsku hōluzbu, je ho mētno zyrkwinského wučerža huydom i nowa wupšāalo a samotwjenje wocžafuje knjes wotrjepny šchulsti inspektor hacž do 26. t. m. Zyrkwinskich dohčodow je tam 1064 hr.

— Pšchidžemj nježdelu 16. junija šmēje ho lētusche druhe hērbste kemščenje w šchiznej zyrkwini w Drajžanach. Špowjednu wučebu šmēje wodžer hērbščich kemščenjow, knjes šarac rycžer Šakub a pēdowanje knjes šarac Mateš-Warški.

— W Budyščinje mēješče ho wulki towakštwowu hwydžerž šakščich kēhelekulercjow. Wulte pšchidžoty — wulki hwydžeržski cžah — ja wjele tyhaz hriwnow cžeknyh mtyow ja napšepščich kulercjow! 1900 hriwnow bēšče ho ja pšchidžoty a wumjedženje hwydžeržnja trjebalo! Wjeje pał to wopravdžje šnamjo naščeho cžaha, kž jenož ja hwonkowym honi a ja hwdēnym wjekelom toji. Še dha

to wopravdžje šamyšil, kotryž mōže wutrobu horicž, hdyž ho kēhele- kulercjo jalo towakščeho hwdēnočža a febi pšheja: „Dobre drjemo!“ Šaj, w našchim cžahu je hrdna towakštwowa khorocž, kotraž tež hwdējone žiwjenje šahy, dofelž ludži do hwdēnych wjekela cžehnje. Kak wjele jich je, kotryž na tajkich hwdēnych wjekelach hwoju šakščubju pšhecžinja a potom je nisa i hōščjom w domje. Šrudna wēž pał je, ho našč lud tajke wjekela lubuje a ho do nich wabiež da. To nam šaho tōnle hwydžerž w Budyščinje dopoštajuje. Wjele hwo kēhelowarjow je se wšchēh kōnzow Šakščje pšchidžeto, a tež druy mēščeržjo ho kōždy džen wotolo tšētnje njeterwjadu, hdžez ho hwydžerž wotne.

— Wadžny a jara nišny šakōn je febi kēžerštwowu hējm wot wšchidnoščje žadal a tež pšhecžihčezal, so by ho penšija inwalidow i popšednich wōjnow kaž tež jich hwojnych powyščschila. Wšchidnoščj drje najprjedy na to poštajo, so tu dohahazhch hērdow njeje. Hdyž pał febi wšchidnoščj šakōn ja inwalidow, i Čhiny ho domo; wrōčžazyh, žadašče, wupraji ho hējm, so jenož i tym wumēnjenjom do noweho šakōnja hwoji, hdyž ho tež penšije štarych inwalidow powyščschila. Duž je ho nětko nowy šakōn ja naščich hwdēnych wojakow, kotryž hū ja hwoj wōtzym kraj šmuzičje, wudal i tym pšchidžemjnjom, so jecho placžiwocž dže wot 1. hapr. tuteho lēta, so potajkim inwalidojo wot teho cžaha wšchidnu penšiju doplacžem doštann.

— Wulku radošč je wšchudžom powjeseč šbudžila, so ho našči wojažy w bliščichim cžahu i Čhiny domo wrōčža. Šrabja Waldersee je hīzo na dompučju.

— Burjo w Šfrizy nješbu hšičeže nadžiju špusčžili. Šich hšičeže 18000 w štwištčju šteji. Šendželste wōjško ho džen a hūbjensče wopoštajuje, so njemōže hwoj nadawč dopjelnicž, buraw pšchewincž a pōdčžihwēž. Depelche, kotrež ho w naščich nowinach wocžšičeža, hū i jendželsteho žōrka, wot tał njeuowaného Reutersheho būrowa a powjeseče wo jendželščich dobyčžach hū i wjetšcha šchēlaine a powjeseče wo dobyčju buraw ho šamjelcža. Dofelž Šendželčenjo buram šadžewacž njemōža, so ho želešniščich cžahow i žyrodu a wōjnšlej munitizju mozuja, buram k temu pomhaja, so hū je wšchēm najšepje šastarant. Š temu je wulki džel jendželščich wojakow khorncž, dofelž šamnišich powētr nješnjeku. Šadyn kōnz wōjny nětko hšičeže wocžafacž njeje. Burjo febi pošnu njewot- wišnoscž žadaju. Dofelž pał Šendželčenjo w tu šhwilu do teho hwolicž nočžedža, wōjna dale traje, doniž Šendželčenjo buram njewotwišnoscž nepšchihwola. Ša buraw wūž derje šteji a na to myšlicž njeje, so ho pōddadža. A my jim wēšče wšchitzy pšhejemu, so by ho jim i Božej pomozu poradžilo, so bychu febi prawo šžerželi.

Rusa wulka — pomoz bliska!

Powjedanczko.

(Potracžowanje.)

Wotnajeržez knjes wšchōn njemērjeny bēhāšče po jstwyje, jako njemohł febi se hwojimi myšlemi wujāšnicž.

„Šstajšče, lubičha žona,“ šarēčža hōncžnje, „lēdma seže wot- khorila, njemōžerže ho na tał daloti pučž nastajicž. To ho nišdy a nišdy a nišdy njehodži. Tola špotoježe ho, njelcžerže a dajerže mi dorēčerž. Ša tam pojēdu. Šnajru wulke mēsto New-York jako byč ho tam narodžil, man tam pšhecželow, mōžu wāšchemu mandželstemu lēpje popšlužicž dylži wy. Wōstāicžerže mi šhewble doma, ja wāšče ništno šakšupju. Šutije pōndu na kōžž, so bych do Ameriki dojēł, nješhu-li mi žolny a wētr i njepšhecželow. Njerēčerže mi jenož do teho. Tał hmy ho rošhūdžil. Ša dwaj mi tola! Šnajeržerže, ščtož ho mi dže, to ho mi dže!“

„Derje, dha tam dojēdžerže, lubičhi pšhecželo. Tola šameho waš tam dojēčž njedam, ja waš pšchewodžam. Nē, podarmo mōj wbohūšchi mandželšti njeje po mni požadač, podarmo nima ho ša mnu rošhladowacž. Pōndu k njemu.“

Doniž bē wotnajeržez knjes wotmolwit, wotewrachu ho burje, a žyhy, kotryž bēšče hacž dotal pšched wotnom pošluchal, šakšupi do jstwy. Šo bē wōn wulgy hnuti, ša to hwdēčerže jecho njewocžjo. Wobrocžiwjahi ho k Rēččez macžeri šarēčža i šchepje- tazym hōšjom: „Tał jecho nješbu dzyła wopuščžerže, kaž je wōn tebe wopuščžerž!“ Ša nim hšy dzyła pšches mozjo, so by jecho trošchitwōka a hladača? Wšchorowa a mōščich žolmow nješby ho dzyła bojecž pšchi wšchej khablazej štwocžerže? Wōj hēm, so tebe

wobjimuju, najšwerničuju a najlubšuju mandželstu! Tu bym, ja kotrymž by chajla piches morjo doječ.“

To prajniwšči scježe hebi zusu jcherofti mofiti klobut, kotryž dotal jeho mjeswoczo pchikrywajše. Nęckež macz spofna teho, ja kotrymž bęcše ho lęta dotho žebžita, kotrehož dla bęcše plafata a ho rudžita. S wječelofežu safchikrywšči wobjimajše fwojeho mandželsteho wšcha wječela a sbożowna. Wotnajerjez knjes stejesche f dalofa; jeho stare mjeswoczo ho faczahowajše a pryjesche, kaž stajnje, hdyž bęcše wšchōn hnuty. Wōn ho dyrbejesche smuzič, so njeby f wječelofežu sapoczał f htošom wolacž. Esamo čzornuch hebi saplata pospochi wolajo: „Ah, pęcny majja! Schwarny mi to muž! Jara pęcni ludžo!“

Wschitzy bęchu wjazy dylži sbożowni, a dobra šwila męcjesche ho miupč, doniž ho jich čzuczja trochu imęcrowachu.

Wotnajerjez knjes a čzornuch wotencūdžestaj stōncznje, so byschtaj hebi Nęckež mandželstaj kamaj wupowjedacž, tat je ho jmaj sa dolhi čas šwytowanja šescho.

11. Stōncznje.

Na druhi džen šerūdžechu ho wschitzy spšheczelemi safō. Hdyž bęcše ho wotnajerjez knjes f mandželstam fwojese stareje towarščiti a podrožnižu sefnał, sapoczeščtaj hebi powjedacž. Najprjedy powjedajše Nęckež macz wšcho, sčtož bęcše ju podeichlo, tat hōrte dny je męla pšheczerpicž, tat je mohča bjes mawcho proščeriti kij do ruki wfacž, a tat je ho stōncznje nadobny wotnajerjez knjes nad nej a nad Šandrijom, tehdy hiščeže matym, wōtzowizy šmilil a tat je jeju f dobrotami pošypal. Potom powjedajše wo Šandriju, tat ho jemu wjedže, a nan dyrbejesche Šandrijowy pošledni list čžitacž, kotryž bęcše hafle wčzera dōščol.

Nęckež nan na wšcho šhroble fedžbowajše, a tat, jato wōn na wotnajerja hladajše, prajesche wōn wjazy, dylži by tyhaz šlowow naložowal. Wōn wobjima šwērneho pšheczeła a tčōčzesche jeho kručze f swojej wutrobje.

„Roskajče wo mojim žiwjenju“, šaręcža wōn stōncznje, „wo mojih lubach, wo wšchem, sčtož je moje. Nihdy na nihdy wam njemōžu šarunacž, sčtož scje mojej mandželstaj a mojemu šyuej do dobrotow wopofajal. Wōh njech wam mytuje w njebjestim raju, nadobny muž!“

„Sčto mi wo to!“ šawola wotnajerjez knjes hņewny. „Woftaņče mi tola se fwojimi pęcnyimi šlowami w Amerizy. Wščaf widžu a čzuju, so scje spokojom so mnu a so derje so mnu męcneče, a dale hebi męcneho njepšheju. Sa dwaj mi tola! wy mje hiščeže woharbiče. Wščheče-li jenož jnał, kęsto wječela je mi wafch hōłz, wafch Šandrij, wobradžal, dha byščeže spōsnali, so bym ja fwoju flučbu, kotryž mōžach po fšheščejanškej lubofeži wafchaj mandželstaj a wafchemu šyuej wopofajacž. bōle dylži mytowany. Wjēlcžmōj teho dla radšči wo tajkih malicžkofečach a flučymōj nęcō, tat je ho wam hacž dotal pletko.“

Nęckež nan, kotryž bęcše tuteho dživneho wotnajerjez knjesa hižo dopōtaje spōsnal po tym, sčtož bęcše Nęckež macz wo nim powjedata, poda hōdnemu pšheczelej ruku, a pošyynwšči ho pocža wo tym powjedacž, sčtož bęcše w Amerizy wšcho našyonił.

„Sbožownje bęcō wo Ameriki dojeł“, šapocža powjedacž, „kaž scje to f mojih listow šhonili. Se fwojim pšchekupstwom njebē ho mi nimo kulito, hibach ho stajnje a pšhezo, bęcō pitny a džētawy, šhladach hebi wšcho, sčtož bęcše f mojemu sbožu, bęcō slutniwje živy, a tat bē bjes džiwa, so bęcō hebi sa tji lęta rjane šamoženje nahromadžil. Tat pšchihotowach ho na pučž domoj. W fwojim dypščafu męcach dobre papjery, kotrež bęcō na fwoje 200,000 hriwnow hōdne. Kaf ho mi wutroba šadowajše, hdyž na krywje wulfje lōdže stejach, kotraž męcjesche nje bohateho a sbožowneho domoj dowjēlcž f mojej lubej mandželstaj a f mojemu lubemu šyuej. Rōtwizy buchu f morja šbēhnjene, wy wotjēdžechmy. Tji dny pšchēfche najrejšche wjedro a najšmanišči męcšil našch pučž. Sčtwōrty džen pošbēže ho šurowy wichor a hōnjēsche našchu lōdž f dolhemu wječōru do nješnatych mōšfšich štron. Šapitan prōžowajše ho po wšchem, so by lōdž a ludži wumōbt pšchēd nješbožom, wōn njewotstupi f lōdžineho krywca. Woži dych pak bē šylnišči dylži wšcha čzłowjesła wola. Šydom dnjow bęcōmy ho na morju bēdžili; duž šaloži našcha lōdž wo podmōštu štała a roščepi do njelēcōmnje mnohich rospadantow. Wschitzy ludžo drje šu ho tepili, jenicžy mje a mojego čzornucha — narjeknu jemu Paddy — je Woža wšchēmōžna ruka f mōšfšich

wodow wufchowala. Namaj bē ho poradžito, ho tofšeho štenfa wot lōdžineho šchtoma hrabnječ, jeho ho se wšchēmi možami džeržachmōj. Wščil a žolny hōnjachu naju f brjohēj. Nimala pohluščenaj šhrabachmōj fwoje pošlednje mozy a džēchmōj dale do kraja, hđžež naju šahhadžaje žolny wjazy njemōžachu doščahnyč. Bēcōmōj w hūšnym lęhu, kotryž wšchōn mōšfšiči brjōh pchikrywajše, kaž dalofa mōžachmōj widžecž. Šprōžnaj lehuymōj ho pod šchtom a wufšuchmōj w wotrych draščach. Nęcōtre hōdžim ho tu wufšuchmōj, hdyž tež bēcōmōj piches mōšfšiči žolny žule pšchemacženaj. Wotucžich najprjedy; hiščeže žule mutny wo hłowje, poštanuch a rosmyšlich hebi, šcho męcōj pšči fwojeme bēdnōseži šapoczeč. Najprjedy pohladach ja fwojimi papjercami. Dofelž bēcō walččf do kože derje šaščicž dał, bē wšcho njewobščkōdžene. Potom wubudžich fwojeho čzorneho towarščica; rošpudžichmōj ho, so pōndžemōj dale do kraja, doniž njepšchidžemōj do wobudlenych štron.“

(Poftracžowanje.)

Šwēt njech šandže, fščij pak wofstanje.

Jene f najdžiwniščich twarow šwēta je baštilla w Bariju se fwojimi wulfimi murjemi 10 štopow tofštimi a f 8 węcemi, kotre twjerdžimū kamū sa ho wučzinja. Žato štatne jafstwo, w kotrymž jara hūsto njewinowacži bjes šudženja a prawā na čas žiwjenja ječži šedžachu, bęcše hidžene wot žyľeho luda. Duž ho pšči šapocžatku revoluzije to hefšo wuda: „Pšjecž f baštillu.“ To bęcše žalošne wojowanje, kotrež męcjesche ho tam 14. julija 1789. Štōncznje bęcše kommandanta našowany ho pōddacž, hdyž bęcō jemu pšchihwolili, so dyrbejesche imęcōm prjecž čzahnyč. Wšči tym wšchem pak buchu wschitzy wščyžy a mužizy wot dživich ludži škōnzowani a jich šlowy na kije tyknjene.

Wot stareho twarjenja njeje žadym kamjen wjazy widžecž, jenož roššchērnōšč je na starym blaku wojnamjenjena. Šsrjedža pošbēhuje ho tat mjenowana julij-poštawa f dopomnjerču na revoluziju wot julija 1830, 47 metrow wšhōfa na kuloytym špōdnym twarje f bēľeho marmora je šylnym lawom a 4 gallištimi kšapanami wot pletwow wobdata. Wona je se želeša lata a je kōnošana wot wofnamjenjerja (geniuša) fwohōdnōseče na kulī štejazeho, kotryž šmōlnižu fwohōdnōseče w ruzy džerči a roššamane rječōšy njewōlništwā. Kafse kšutne pšedowanje dyrbjal tōule wojnam franzowškeje fwohōdnōseče fwojemu ludej džerjecž, hdy by woczi wotewricž čył, na šajtim njewēłtym šaložu jeho fwohōdnōšč wotpoczuje, mjenujzy na kulī. Wona je ho mjēs tym hūsto wjēlcžōla, hdyž tež ta poštawa f męcōm štejesche, jato šmajō nje-męcneho luda, kotraž tamnu fwohōdnōšč a wēštošč njefnajē, kotryž mōže šam Šešub Šhryštufš wobradžicž. (Šan. 8, 31—36.)

Njedalofa šupjelow Driburg ho horowy wjēščf f lęšow wobroščeny pošbēhuje, f mjenow Šburg. Jow, hđžež męcachu štari wōtzōjo w šwjatōčnej čēmnošēji hajow fwoje woporniščežo, hđžež jich pšchibōš Zeminsul po jich pšchiwērje lęštōtetki dobyčēšfšemu čšahēj fščija Šhryštufšoweho šadžēwajše, jow pošbēhny ho pōbla rjaneho hroda fšheščejanšf klōščtr f kapalku. Ale wšcho šenške šahinje. Šrōd a klōščtr štej tež rospadnųē, šame rospadanti powjedaja historiju jeje šandženošēje. Na tym męcše pak, hđžež je nēhdy stara kapalka štała, namafa ho kamjenitny fščij f napišnom: „Stat crux dum volvitur terra!“ t. j. „šwēt njech šahinje, fščij pak wofstanje!“

Dališche dobrowōlne dary ja wbohe armeniške šhroth:

Š Wochožanškeje wošady pšchēš f. šararja Šencžfu:

Rekuš w Šamorach . . . . . 1 hr.

W mjenje wobohich šhrotow praji wutrobny džal

Gōlcj, redaktor.

„Bombaj Wōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pšchēdawacnjach „Šerb. Rowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwōrcž lęta placži wōn 40 np., jenvotliwe čzišča ho sa 4 np. pšchēdawaju.